

non revocatur: ita singulariter tenet Angel. & alii DD. & ibi Tiraquel in Repetitione illius legis, & ego dixi latius in materia donationum. Et alia plura privilegia hujus donationis remuneratoriæ vide singulariter, & melius quam alibi, per Jas. in leg. Hoc iure. ff. de Just. & iure. 10. col. cum sequentibus. eundem Jas. in leg. Frater à fratre. ff. de Condition. indeb. 21. col. Palac. Rub. in sua Repetitione. fol. 29. Tiraquel in repetitione dict. leg. Si unquam. Cod. de Revoc. donat. in verb. Donatione largitus.

24 Undecimo infero, & quæro, an lucrum, quod filius acquisivit de bonis patris vel matris, conferatur? In quo articulo, omissis pluribus & diversis opinionibus, quas ponit Glossa ordinaria in leg. Cum oportet. Cod. de Bon. qua liber. & ibi DD. & aliis locis, dico, quod ista est verior & æquior opinio: Quod si filius totum lucrum acquisivit ex pecunia & patrimonio patris absque opera & labore suo, quia pecuniam mutuavit, vel posuit apud campso-rem, vel mercatorem, vel aliter potest constare; tunc illud lucrum est profectitium, & venit dividendum inter omnes fratres: Si verò filius totum lucrum acquisivit ex opera & industria sua, & labore proprio, & hoc potest constare; tunc illud lucrum est adventitium, & sibi soli quæritur, & non venit conferendum, nec dividendum cum fratribus (p): Si verò sumus in dubio, quia non potest constare, an sit quæsitum ex ipsa pecunia & substantia patris, an ex opera, industria, & labore filii? tunc dimidia pars hujus lucri attribuitur pecuniæ & substantiæ patris, alia verò dimidia attribuitur personæ filii, & ejus labori, & industriæ: argumento text. in leg. 1. Cod. Pro socio. text. in leg. Si non fuerit. ff. eod. tit. text. in §. 1. Instit. de Societat. & utrobique Glossa, & communiter DD. ubi habetur, quod potest contrahi licita societas, ut unus ponat pecuniam & capitale, & alius operam & industriam; & tunc omne lucrum æqualiter dividitur inter eos, & dimidia pars attribuitur pecuniæ & sorti capitali, & alia pars dimidia attribuitur operæ & industriæ. Et in expresso isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet Bartol. in leg. 1. §. Nec castrens. ff. de Collat. bon. 3. col. num. 5. Idem Bart. in leg. Illud. ff. de Collation.

(p) Et ita tenet Gregor. in leg. 5. tit. 17. partit. 4. verb. Con los. & Clarius in leg. 3. tit. 20. part. 2. per text. ibi: E mas de los hijos, &c. & tradidit Azeved. in leg. 3. tit. 8. lib. 5. Recopilat. num. 23. & vide Rip. in leg. In quartam. Ad Falcid. Tiraquel, relatum per Alvarad. de Conjecturata mente testantis, lib. 2. §. 1. num. 114. & Ayoram de Partitionib. 3. part. quest. 2. per tot.

(q) Vide Bacz. de Decima tutor. cap. 4. num. 10. fol. 44 col. 2. ibi plures alios idem tenentes allegat, quibus ipse accedit: Contrarium cum multis tenet Parlad. in tract. Rerum. Quotidianar. cap. 19.

idem Bart. in leg. Cum oportet. Cod. de Bonis qua liberis. idem Bart. in tract. de Duobus fratribus. 1. col. & quest. Paul. & alii DD. in dict. leg. Illud. Cod. de Collationib. & ibi Jas. notabiliter, & melius quam alibi, 3. col. num. 7. & secundum hanc distinctionem intellige leg. 3. tit. 15. 6. part.

Ex quo subinfertur, quod si filius gubernat bona patris, & ipse solus habet curam & administrationem bonorum patris, & patrimonio ejus, (fortè quia pater est senex & decrepita ætatis, & alii filii sunt minores), quod mortuo patre potest petere salarium pro tali gestione & administratione, quod habebit præcipuum in divisione: quia si aliquid acquirit eum pecunia patris, lucrum & commodum consequitur, vel totum, vel partem, secundum distinctionem superiorem: ergo hoc casu aliquod salarium percipiet pro suo labore, opera, & administratione, arbitrio judicis moderandum, quod verisimiliter daretur extraneo negotiorum gestori, & illud erit adventitium & præcipuum filii. Confirmatur etiam ex sententia & decisione text. juncta Glossa finali, quæ non est alibi, in leg. Excepto. Cod. de Locato & conduct. secundum Bald. & DD. ibi: & in terminis ita tenet solus Fulgos. in dict. leg. Illud. Cod. de Collationib. 2. col. num. 3. & reputat singulare & quotidianum, & alibi non reperiri Jas. 4. col. num. 8. licet ipse reprobet Fulgos. & teneat contrarium, nihil juridicum allegando. Sed teneo opinionem Fulgos. quia aperte fundatur ex superioribus, & videtur æqua & justa, & ita practicarem. (q) Secundo, & à fortiori subinfertur, quod si filius aliquid acquirit aliunde de suo labore & persona, ut quia servit alteri, & est famulus ejus, & quolibet anno vel mense consequitur salarium vel mercedem; illud non venit conferendum nec dividendum, sed debet habere præcipuum tanquam adventitium, licet vivente patre ei pertineat ususfructus: argumento text. in dict. leg. Cum oportet.

Duodecimo infero, & quæro, quid de rebus dubiis, si filius quæsitivè aliqua bona vivente patre, & illa habet & possidet post mortem ejus, & non potest constare ex cuius bonis vel persona acquisivit? an præsumantur quæsitæ ex substantia patris, & ejus contemplatione, ut con-

ferantur, an industria & persona propria ut non conferantur? Et respondeo, quod Glossa ordinaria in leg. Cum oportet. Cod. de Bonis qua liber. in glossa magna, in fin. tenet, quod ex qualitate personarum & patrimonii hoc est præsumendum. Sed vera & communis opinio est, quod illa Glossa, & ejus conclusio procedat quando filius administrabat bona patris: secus verò si non administrabat, sed seorsum habitabat; quia in dubio præsumuntur adventitia, & non debent conferri: ita tenet ibi Bald. & magis communiter DD. Bart. in dict. tract. de Duob. frat. 2. col. num. 4. DD. in leg. Filia cuius. Cod. Famil. eriscund. & in leg. final. Cod. de Collationib.

25 Decimotertio infero, & quæro: Si filius non gessit negotia patris, nec aliquid acquisivit ex pecunia & substantia ejus, sed res patris delapidavit & consumpsit, vel vivo patre pecunias vel alias res surripuit & furatus est; an mortuo patre ex testamento, vel ab intestato, teneatur iste filius eas conferre? Et videtur quod non, argumento text. in leg. Et puto. §. Sed & si dolo. ff. Famil. eriscund. & in leg. Procula. ff. de Probat. & in leg. Omnimodo. Cod. de Inoffic. testam. & in leg. fin. Cod. de Revoc. donat. Sed vera resolutio est, quod si filius erat emancipatus, tenetur conferre, vel solvere & restituere, quia contra eum est nata actio, & competit patri & hæredibus ejus: argumento text. in leg. Si quis uxori. §. 1. ff. de Furtis. Si verò filius erat in potestate, non fuit nata actio, sed tantum obligatio naturalis ad restituendum, argumento text. in leg. Servi & filii. ff. de Furtis: Undè alii fratres & hæredes poterunt consequi remedio compensationis, vel retentionis: argumento text. cum materia in leg. Frater à fratre. ff. de Condition. indeb. & in leg. Quod natura. eod. tit. & in leg. 3. §. Si pupillus. ff. de Neg. gest. Et in expresso ita tenet Bald. post Guil. in leg. Filia cuius. Cod. Famil. eriscund. penultim. column. numer. 18. & ibi Salic. penultim. col. 7. question. Bald. in Authentic. Ex testamento. Cod. de Collationib. in fin. & in Authentic. Quod locum. 1. col. eod. tit. Palac. Rub. ubi valde commendat, in sua repetitione. fol. 61. 4. col.

26 Decimoquarto infero, & quæro, si pater donavit & tradidit filio in potestate simpliciter aliquam rem vel quantitatem, nulla causa posita vel adjecta, an teneatur conferre? Et magistraliter & resolutivè dico quod non: quia talis donatio simplex non valet propter impedimentum patriæ potestatis, sed confirmatur morte, præcedente traditione in vita, ut in leg. Papinianus. juncta Glossa, & communi opi-

nione, ff. de Donatione, inter vir. & uxor. & in leg. Donatione quas parentes. Cod. eod. tit. & in leg. 2. Cod. de Inoffic. donat. & in Authentic. Unde si parens. Cod. de Inoffic. testam. & in leg. 2. Cod. Si quis alteri vel sibi. & in leg. Sive emancipatis. Cod. de Donat. & utrobique DD. & dixi latius suo loco: Et habet vim relicti, & ultimæ voluntatis, ut in leg. In donationib. Cod. Ad leg. Falcid. quæ non est alibi secundum Paul. ibi: Et legata vel relicta filio in testamento vel codicillis non conferuntur, ut in leg. A patre. Cod. de Collationib. Cujus verba sunt: A patre verbis præcariis in codicillis relicto extero jure capiens filia ad collationem dotis urgeri non potest: Unde merito non conferuntur per regulam & doctrinam supra positam. Nec obstat text. de jure novo in Authentic. Ex testamento. Cod. de Collationib. ubi habetur, quod ita demum cessat collatio dotis, & aliorum datorum, si pater hoc dixit expressè: ergo nihil dicendo, nec protestando, semper habet locum collatio. Quia ille text. debet intelligi in donationibus ob causam similibus doti, quia dictio alius, alia, aliud, est repetitiva similitum, ut in leg. Si fugitivi. Cod. de Servis fugitivis. & ibi Glossa ordinaria, & communiter DD. text. in leg. Plures apochis. Cod. de Fide instrum. text. juncta Glossa, in leg. Per diversas. Cod. Mandat. Et dictio, oratio, vel sermo copulatus recipit interpretationem & proprietatem sui copulati vel adjuncti: argumento text. in leg. fin. §. Cui dulcia. ff. de Vno, vrit. & oleo legat. & in leg. Seja. §. Cayo. de Fun. instruct. legat. Quod intellige præterquam in duobus casibus: Primus est quando pater dixit expressè quod talis donatio conferatur: Secundus est quando emergit inæqualitas inter filios, quia alius filius vel filia habet dotem, vel aliquam donationem conferendam; quia tunc iste qui habet donationem simplicem, tenetur eam conferre: text. est notabilis & expressus in leg. Illud. verb. Ad hoc. Cod. de Collationib. & ibi communiter DD. & idem disponit lex 4. tit. 15. 6. partit. Et adde, quod ista sententia & conclusio debet intelligi in donatione simplici morte confirmata; & similiter in donatione simplici, quæ statim valeat, facta à patre filio in potestate in casibus in quibus valere potest, ut quia sit cum juramento, vel ex aliis causis, ex quibus statim efficitur valida: Si verò talis donatio simplex fiat à patre filio emancipato, bene conferuntur, quia statim valet absque confirmatione per mortem: text. est in leg. Ut liberis. versic. fin. Cod. de Collationib. Cujus verba sunt: Emancipatis videlicet liberis utriusque sexus pro tenore præcedentium legum ea qua in ipsa emancipatione à parentibus suis, ut

assolet fieri, consequuntur, vel post etiam emancipationem ab eisdem acquisiverint, collaturis. Si verò talis donatio simplex est facta à matre, vel ab ascendente ex linea materna filio, vel filia, vel descendenti; licet statim valeat, quia cessat impedimentum patriæ potestatis, tamen non confertur nisi in prædictis duobus casibus, scilicet quando mater vel ascendens expressè dixerit, vel emerit inæqualitas: text. in dict. leg. Illud. versic. Ad hoc. Cod. de Collationib. qui loquitur tam in patre, quam in matre, & aliis ascendentibus ex utraque linea. Et si quæras, quæ potest esse ratio, per quam emancipatus tenetur conferre simplicem donationem, filius verò vel filia respectu matris non tenetur illam conferre? Respondeo, quòd de jure antiquo civili filius emancipatus non succedebat, sed postea de jure prætorio fuit cognitus & admissus: unde in recompensam injuriæ tenetur conferre. Vel aliter & secundò potest esse ratio, quia filius emancipatus magis participat de natura filiorum in potestate, quia in eo remanent reliquæ patriæ potestatis, & suitatis; & sic tenetur conferre, ut filius in potestate, qui tenetur conferre quando donatio statim valet: sed filius respectu matris nec est suus, nec emancipatus, & participat de natura extraneorum, qui sunt in collatione remoti. Et in effectu istam sententiam & resolutionem ponit Bart. in dict. leg. 1. §. Nec castrense. ff. de Collation. bonor. 4. col. versic. Quandoque dat pater filio simpliciter. Cin. singulariter, & melius quam alibi in Authentic. Ex testamento. Cod. de Collationib. 1. quest. post Dinum, quem ipse refert & allegat: & ibi Bart. Alber. Bald. 1. oppos. per 3. col. Paul. Angel. Roman. Alexand. Jas. & communiter Moderni.

27 Adde tamen, quòd in casibus, in quibus ista donatio simplex facta à patre, vel matre, vel ejus linea, statim valet, licet debeat conferri quando persona quæ donavit hoc dixit & protestata est, tamen oportet & requiritur quòd dicat & protestetur tempore ipso donationis factæ; non verò postea ex intervallo, quia jam esset quæsitum jus patri, & non posset ab eo auferri: ita probat singulariter text. in dict. leg. Illud. Cod. de Collationib. in finalib. verb. ibi: Nisi hujusmodi legem donator tempore donationis sue indulgentia imposuerit. & ad hoc notat & commendat ibi Odofred. Pet. Cin. Jacob. Butric. Bart. Alber. Bald. Paul. Salic. & communiter DD. Facit etiam text. in leg. Quotiens. ff. Solutio matrimon. text. in leg. Unic. §. Accedit. Cod. de Rei uxore. action. text. in leg. Item Labeo. §. Sed etiam. ff. Famil. eriscund. text. in leg. 1. in fin. ff. de Solutionib. text. in

leg. Licet. Cod. Qui potior. in pig. hab. text. in leg. Perfecta donatio. Cod. de Donat. qua sub mod. text. in leg. 1. §. Si quis simpliciter. verb. Adjicitur. ff. de Verb. oblig. text. in leg. Duos. §. 1. ff. de Duob. reis. Si verò ista donatio simplex fiat à patre filio in potestate, quando statim non valet, sed morte venit confirmanda, poterit pater quocumque tempore usque ad mortem dicere & protestare ut conferatur.

Advertendum tamen, quòd videtur quòd talis donatio simplex in dubio videatur data vel tradita pro Legitima, & per consequens veniat conferenda: argumento text. singularis in leg. Cum quo de peculio. §. final. ff. Ad leg. Falcid. ubi habetur, quòd si testator in vita simpliciter dedit hæredi tantum quantum sibi competere pro quarta Falcidia, & postea distribuatur reliqua bona in legatis, non potest detrudere Falcidiam: Cujus verba sunt: Sæpius evenit ne emolumentum ejus legis hæres consequatur: nam si centum aureorum dominus viginti quinque alicui dedisset, & eum instruerit hæredem, & dotranem legaverit; nihil aliud sub occasione legis Falcidia intervenire potest, quia vivus videtur hæredi futuro providere. quem text. in sua principali decisione summè notat & commendat ibi Bart. Alber. & communiter DD. Sed notabiliter respondeo, quòd ille text. & ejus dispositio non obstat: quia ibi testator expressè dedit & donavit ea mente, ut in quartam Falcidiam computetur; non verò aliàs: & ita tenet ibi Din. Alberic. & Antiqui: ergo in nostro casu donatio simplex ita demum conferatur, quando pater dixit expressè. Sed certè iste intellectus non placet, quia ibi non apparet testatorem dixisse, quòd computetur in quarta Falcidia. Unde aliter & secundò respondeo, quòd ibi testator simpliciter tradidit; unde in dubio videtur dare & solvere pro quarta Falcidia: secus verò si expressè donaret per verba apta & congrua donationis; quia tunc præcipua habetur; & non computatur in quarta Falcidia: ita tenet ibi Bart. idem Bart. in leg. 1. §. Si patrens. ff. Si à par. quis fuer. manum. Ex quo inferitur, quòd in casu & quæstione nostra, si pater simpliciter traderet rem vel pecuniam filio, tenetur eam conferre: si verò expressè donavit, confirmatur morte, & præcipua habetur, & non confertur. Sed similiter iste intellectus non placet, quia in dict. §. fin. non constat quòd testator simpliciter tradidit vel donavit. Unde tertio notabiliter respondeo, quòd in dict. §. fin. testator in vita tradidit hæredi tantum quantum erat quarta Falcidia, & ex hoc præsumptio maxima inducitur, quòd in dubio vo-

luit

luit computare in prædicta quarta: secus verò si minus vel plus daret. Ex quo deducitur & inferitur, quòd idem esset in Legitima filii: nam si pater vel mater simpliciter traderet vel donaret filio tantum quantum valet Legitima sua, debet conferri; aliàs si minus vel plus traderet vel donaret, non deberet conferri: Ita probat text. qui sic debet intelligi, in dict. §. fin. text. in leg. Papinianus. §. Si quis mortuus. ff. de Inoffic. testament. text. in leg. Si quando. §. Et generaliter. Cod. eod. tit. & in expresso ita tenet & declarat singulariter Angel. de Perus. & Joan. de Imol. in dict. leg. Cum quo de peculio. §. fin. ff. Ad leg. Falcid.

29 Decimoquintò juxta prædicta notabiliter quero, si pater remittat filio in potestate usumfructum bonorum adventitiorum, an teneatur filius omnes fructus perceptos, vel commodum & æstimationem eorum conferre? Et breviter & resolutivè teneo quòd non, etiam si fructus sint extantes, vel eis sit factus locupletior: quia ista propriè non est donatio, sed quedam remissio, refutatio, & abdicatio juris patri competentis, quæ statim valet, non expectata mortis confirmatione, nec præcedente aliqua traditione in vita: & nec possunt alii filii vel hæredes patris aliquid petere vel vindicare: ita probat text. singularis & unicus in leg. Cum oportet. §. 2. versic. Sin autem. Cod. de Bonis qua lib. Cujus verba sunt: Sin autem res sibi memorato modo acquisitas patens noluerit retinere, sed apud filium, vel filiam, vel deinceps personas relinquere: nullam post obitum ejus licentiam habeant hæredes eum in usumfructum, vel quod ex hoc ad filium pervenerit sibi vindicare; sed quasi diuturna donatione in filium celebranda, ita causa intelligatur, ut eundem usumfructum post obitum patris ipse lucretur, & illum text. in sua principali decisione reputat singularem & unicum Bald. ibi, quem legit in §. præcedent. & summè notat & commendat ceteri DD. idem Bald. in §. Cum autem. ejusdem leg. Glossa ordinaria in leg. 2. Cod. Inoffic. donation. & ibi Bald. & communiter DD. Glossa ordinaria in leg. Si longius. §. Filius familias. ff. de Jud. & ibi Bart. & communiter DD. idem Bart. in leg. Frater à fratre. ff. de Condition. indeb. penult. col. in fin. Vitalis Nemausens. in tractat. de Collationib. §. quæstione.

Quod extende, modò remittat jus usufructus, modò ipsos fructus. Item modò remittat in perpetuum respectu futuri temporis, modò simpliciter: quia semper censetur esse generica & universalis remissio pro toto tempore futuro: argumento text. in leg. Lucius. ff. de Fund. usufruct. text. in leg. Grege. ff. de Legat. 1.

Anton. Gomez. ad Leges Taur.

& in leg. Peculium. ff. de Legat. 2. ita tenet Bald. in Authentic. Excipitur. Cod. de Bonis qua liber. fin. col. & quest. quem sequuntur alii DD. Quod limita & intellige, quando expressè donaret vel remitteret: secus si tacitè permitteret filio percipere fructus; quia tantum valebit donatio pro illo tempore quo tacuit & permisit, non verò aliàs: ita Paul. ibi, in dict. §. Sin autem, argumento illius text. in quantum dicit: Sed quasi diuturna donatione in filium celebranda: quasi dicat, quòd videtur facta donatio tantum de die in diem. Confirmatur etiam, quia præsumptio quæ resultat ex patientia, non plus se extendit quam ipsa patientia se entenderit argumento text. in leg. 1. §. Julianus. ff. de Inter. actuque privat. Et in expresso per illum text. cum ratione, quòd prædicti fructus vel commodum eorum non conferantur, tenet Bald. in Authentic. Ex testament. Cod. de Collationib. 4. col. in fin. & ibi Philipp. Dec. 1. col. num. 1. Angel. de Perus. in dict. §. Sin autem. Licet Jas. teneat contrarium in dict. Authentic. Ex testament. 1. col. num. 1. motus ex regula, quæ habet, quòd donatio quæ statim valet, regulariter debet conferri: Sed certè non obstat, quia in nostro casu & quæstione expressè reperitur dispositum quòd non conferatur, ut in dict. §. Sin autem. Confirmatur etiam primò per textum notabilem in proposito, in leg. Si sponsus. §. Si maritus. ff. de Donat. inter vir. & uxore. ubi habetur, quòd licet donatio inter maritum & uxorem non valeat, tamen potest unus favore alterius remittere & repudiare hæreditatem, vel legatum sibi relictum, ut veniat & acquiratur alteri, qui fortè substitutus est, vel successor ab intestato. Secundò confirmatur per text. in leg. Quod autem. ff. de His qua in fraud. credit. ubi habetur, quòd debitor potest remittere & repudiare hæreditatem vel legatum sibi relictum in fraudem creditorum, quia non diminuit patrimonium suum, sed desinit acquirere. Tertio confirmatur per text. singularem & subtilem in leg. 4. ff. de Jure dot. ubi habetur, quòd remissio usufructus adeo valet, & est firma, quòd statim quæritur & consolidatur cum proprietate, & judicatur una & eadem res, & non quid distinctum ab ea: ergo sicut proprietates bonorum adventitiorum non confertur, ita nec usufructus ei consolidatus: quia in materia collationis tantum debent conferri bona propriè habita ab hæreditate ejus, de cujus successione tractatur, ut in leg. Ut liberis. Cod. de Collationib. & in leg. Quoniam novella. Cod. de Inoffic. testament.

Et sic ex prædictis patet resolutivè, quòd donatio simplex facta à patre, vel matre, vel ejus

ejus linea, non confertur, præterquam in tribus casibus. Primus est quando donator hoc dixit & voluit expressè. Secundus est quando emergit inæqualitas, quia alius habet quod conferat. Tertius est quando pater vel mater tantundem donasset filio, quantum esset sua Legitima. Hodie autem de jure Regio indistinctè talis donatio simplex facta à patre filio in potestate, vel emancipato, vel à matre, vel ejus linea, non confertur, sed præcipua habetur, & in ea videtur filius melioratus, dum tamen non excedat Tertium & Quintum bonorum, licet emergat inæqualitas, & alius habeat quid conferendum: ita expressè disponit *lex 26. supra his leg. Taur.* & iste est ejus verus sensus & intellectus. Nec obstat *lex 29. in eisdem leg. Taur.* quæ expressè dicit, quòd dos, & donatio propter nuptias, & alia donationes conferuntur: Quia

debet intelligi de similibus donationibus, scilicet ob causam; non autem de simplicibus: argumento text. in *Aathentic. Ex testamento. Cod. de Collationib.* juncta communi sententia & resolutione, de qua *suprà.* Et in terminis ita tenet & declarat Roder. Suar. in *repetit. leg. Quoniam in priorib. Cod. de Inoffic. testament. fol. 91. 3. col. (r)*

Pulchrum tamen dubium est circa prædictam legem 26. Taur. Si talis donatio simplex plus computetur & conferatur in Legitima, ut in residuo tantum videatur filius melioratus? an verò tota donatio computetur & conferatur in Tertio & Quinto, ut censeatur melioratus in ea, & ultra hoc habeat etiam Legitimam? Et reperio, quòd solus Doctor Palac. Rub. in *sua repetition. cap. Per vestras. de Donat. inter vir. & uxor. fol. 96. 3. col. versic. Intellige etiam.* tenet.

(r) Quem etiam textum sic intelligit Covarrub. ut conciliet cum *leg. 26. in cap. Raynaldus. §. 2. num. 8. de Testament. Palac. Rub. hic num. 7. Tell. num. 1. verb. Sed quid aliquando. in fin. & num. 4. verb. Donatio verò. & num. 7. Gregor. Lopez in leg. 3. tit. 4. part. 6. verb. In sua parte. in fin. & in leg. 3. verb. No queria. tit. 15. part. 6. Cifuentes hic num. 1. Matienz. in leg. 3. tit. 8. lib. 5. glossa 2. num. 1. & in glossa 1. num. 8.* hanc rationem assignantes: quia cum donatio simplex ex mera liberalitate donantis procedat, præsumitur patrem voluisse, quòd eam filius cum cæteris fratribus non communicaret, sed præcipuam haberet: quod in dote, donatione propter nuptias, vel aliam ob causam, cum necessariæ sint, non procedit; quia in necessitatibus nemo liberalis existit, ut in *leg. Divus Pius. de Regul. jur. & in leg. Necessitatibus. eod. tit.* quare donando filia, seu alicui ex filiis ob causam, intelligitur patrem voluisse eam donationem conferri. Quæ ratio deducitur à Rip. in *leg. In quartam. num. 148. ad leg. Falcid.* ubi Ruin. numer. 23. Montep. num. 64. Corras. in *leg. Filium quem habentem. num. 128. Cod. Famil. exiscund. Menchac. de Success. creation. §. 10. num. 168.* Verum hæc conciliatio, licet tantorum virorum, mihi suspecta videtur ex sequentibus: 1. quia præsupponit, quòd si filio ob causam matrimonii donatio fieret, non comprehenderet Tertium & Quintum, neque in eo filius censeatur melioratus, sed tantum ad Legitimam fore reducendam: quod absurdum est, & contra mentem & verba tam *nostra legis*, quam *leg. 26. supra*: quæ quidem leges, si diligenter considerentur, aperte probant, donationem simplicem, vel ob causam, cujuscumque sint qualitatis, à parente filio factam, in divisione hæreditatis non solum Legitimam portionem, sed Tertium & Quintum comprehendere, & in eo tacitè filium censi melioratum; neque ulla ratio reddi potest, cur magis verba *leg. ibi: Hicere alguna donacion*, ad donationem simplicem, quam ad ob causam donationem referantur. Atque ita propriè intellexit Palac. Rub. verba *dict. leg. 26. in cap. Per vestras. 3. notabil. §. 22. num. 12. & ex num. 20.* securè tenens, quòd si pater filio fecerit donationem ob causam, videretur filium in ea quantitate usque ad Tertium & Quintum meliorasse: quod etiam apertius probat *lex nostra*, dum communis præsupponit intelligi in donatione ob causam, & tamen expressè constituit quòd ea donatio valeat usque ad Legitimam, Tertium, & Quintum; itaque licet donatarius prædictam quantitatem non excesserit, liberè consequi donationem, repudiata patris hæreditate, dum tamen non excedat Tertiam & Quintam quantitatem, ut ibi probat, *mirè lo que excede de su Legitima, Tertio, y Quinto.* Si igitur quælibet donatio ob causam in Tertio & Quinto bonorum substat, tam ex *nostra leg.* quam ex *lege 26.* necessariò fatendum est, non ad quantitatem Legitimæ tantum esse reducendam, sed simul ad Tertii & Quinti æstimationem, sicut alia quælibet simplex computaretur, contra *suprà dictam nostratram conciliationem.* Qua veritate retenta, jam constat non esse contrarias eas Taurinas constitutiones, sed utramque debere intelligi in donatione simplici, vel ob causam, ut si filius eam conferre voluerit, in Legitimam, & Tertium & Quintum computetur: quem intellectum scripsit latius Velazquez de Avendañ. *hic, glossa 3. num. 4. & sequentib.*

tenet, quòd prius & ante omnia computetur & conferatur in ipsa Legitima: quia in dubio magis videtur pater vel mater debitum solvere, quam donare; ergo, cum Legitima filii sit quasi debita, prius videtur eam solvere: & subdit, quòd sic intellexit ipse & alii Auditores Regales illam legem quando eam condiderunt. Sed salva ejus pace, ego firmiter tenèo contrarium; imò quòd talis donatio simplex nullo modo computetur nec conferatur, sed sit præcipua, & in ea tota videatur filius melioratus, & insuper habeat Legitimam: quia sicut de jure communi donatio simplex facta à patre filio in potestate morte confirmata, vel à matre, vel ejus linea, non conferebatur, ut *suprà dictum est*; ita hodiè prædicta *lex Tauri* vult, quòd indistinctè talis donatio facta à patre filio in potestate, vel emancipato, vel à matre, vel ejus linea, non conferatur. (s) Et pro hac mea sententia & conclusione pondero singulariter & subtiliter illam legem 26. multipliciter. Primò in quantum dicit, quòd modò pater vel mater donet in ultima voluntate, modò in contractu inter vivos, videtur filium meliorare: sed relicta in ultima voluntate sunt præcipua, & non conferuntur: ergo similiter ista donatio, cum in hac lege quoad hoc æquiparentur. Secundò in quantum dicit, quòd licet pater vel mater nihil dicat, censeatur filius melioratus: sed melioratio est extra Legitimam, & habetur præcipua, & non confertur: ergo nec ista donatio simplex loco ejus subrogata. Tertio in quantum illa *lex in fine dicit*, quòd si est donatio magna, valeat in Tertio & Quinto, & in Legitima: ergo ab ordine literæ aperte colligitur, quòd prius censeatur filius melioratus in Tertio, & postea in Quinto; & insuper, si donatio excedat Tertium & Quintum, habeat Legitimam: ergo nullo modo prius debet censi donatio facta pro Legitima. Quarto in quantum dicit illa *lex*, quòd donatio facta filio intelligatur melioratio in Tertio & Quinto, ut ei vel alteri non possit fieri melioratio, nisi in residuo Tertii & Quinti: ergo si prius esset computanda & solvenda Legitima, bene posset alteri fieri melioratio. Quinto & singulariter, quia ita demum donatio simplex quam pater facit, computatur in Legitima, & videtur facta pro Legitima, quando eadem quantitas & summa est data, ut est *text. singularis,*

secundum verum intellectum in *dict. leg. Cum quo de peculio. §. fin. ff. Ad leg. Falcid.* & *suprà conclusum est.* Et certè istud teneo pro firma veritate, & ita practicarem in judicando & consulendo, & contrarium tenentes deciperentur: & in effectu ita videtur tenere Roder. Suar. in *sua repetitione leg. Quoniam in prioribus. fol. 90. 3. col. versic. Et sunt hæc notanda, &c.*

Item etiam ex prædicta *leg. 26. Tauri* videtur pulchrè & subtiliter inferendum, quòd hodiè omnis donatio simplex, facta filio in potestate, statim valeat & teneat, sine eo quòd confirmetur morte, si interveniat traditio, & postea non possit revocari; & similiter donatio simplex, nulla interveniente traditione, confirmetur morte, licet antè possit revocari: quia prædicta *lex 26.* dicit, quòd talis donatio habet vim meliorationis: sed melioratio est valida & perfecta cum traditione, & non eget confirmatione; si verò fiat sine traditione, valet & confirmatur morte, sed potest ante per patrem revocari, ut aperte disponit *lex 17. Tauri*: ergo hodiè quælibet donatio simplex sortitur eandem vim & naturam meliorationis. Sed teneo contrarium, imò quòd debet intelligi & regulari secundum dispositionem juris communis. Nec obstat prædicta *lex 26. Tauri*: Quia debet intelligi, quòd post mortem patris, & sic postquam jam donatio simplex est valida & perfecta habet vim meliorationis, ut non conferatur, sicut nec ipsa melioratio confertur, & non fiat in hoc distinctio illa, quæ de jure communi in collatione fiebat, ut *suprà proxime dixi & probavi.*

Quoad quintum principale: scilicet, quæ 31 requirantur ad hoc ut habeat locum collatio? dico, quòd requiruntur sequentia. Primum requisitum est, quòd ille qui petit collationem, & ille à quo petitur, sint de liberis & descendibus illius de cujus hæreditate agitur. Ex quo sequitur, quòd inter collaterales, vel ascendentes, vel extraneos non habet locum collatio, ut latè dixi *suprà in 3. quest. princip.* Imò, quòd magis est, ad hoc ut inter liberos & descendentes habeat locum collatio, requiritur quòd veniant ad successionem tanquam liberi ex primo capite: non verò tanquam agnati vel cognati ex 2. vel 3. capite, juxta dispositionem *text. in leg. 1. §. Sed videndum. ff. de Success. edit.* quia tunc reputarentur collaterales, qui

(s) Prout tenet Covarrub. in *cap. Raynaldus. §. 2. num. 8. de Testament.* Bernard. Diaz de Lugo, ad Roder. Suar. in *leg. Quoniam in prioribus. 5. quest. num. 4. fol. 96.* Gregor. Lopez in *leg. 3. verb. En su parte. in fin. tit. 4. part. 3.* Tell. Fernand. in *leg. 26. & 29. num. 2. Matienz. in leg. 3. tit. 8. lib. 5. glossa 1. num. 8. & glossa 2. num. 1.* ubi hanc communem esse testantur.